

обш. 3

В ПАРТКОМІ ОДУ

13 листопада ц. р. відбулося засідання партійного комітету, на якому розглянуто такі питання: «Про підготовку до експлуатації будов, транспорту, об'єктів університету до роботи в осінньо-зимовий період 1970—1971 рр.» (доповідач проректор по АГЧ М. М. Король); «Про керівництво партбюро механіко-математичного факультету роботою НСТ» (доповідач М. С. Синюков); «Про стан підвищення ідейно-теоретичного рівня професорсько-викладацького складу біологічного факультету (доповідач секретар партбюро біофаку Л. А. Рябова).

Розглянувши перше питання порядку денного, партком відзначив, що в університеті проведена відповідна робота по підготовці учбових корпусів, наукових закладів до роботи в зимових умовах. Здійснено поточний ремонт корпусів, лабораторій, гуртожитків, ідалень тощо.

Проте у цій справі чимало недоліків. Несвоєчасно введено в дію опалювальну систему на факультеті романо-германської філології, не відрегульовано опалення в багатьох кімнатах гуртожитку № 5, в лабораторіях хімічної технології, фізичної хімії тощо.

Усе це свідчить про відсутність належного контролю за ходом і якістю ремонтних робіт з боку адміністративно-господарчої частини та парторганізації АГЧ.

Заслухавши друге питання повістки дня, партком відзначив, що партбюро механіко-математичного факультету в певній мірі вникає в діяльність НСТ. Студенти розробляють теми госпдоговірної тематики, беруть участь в районних, міських, обласних, республіканських та всесоюзних оглядах студентських наукових робіт.

Проте, в нинішньому учбовому році студентські наукові гуртки не приступили до роботи, досі не складено плану діяльності НСТ факультету та кафедральних гуртків. Не завжди до керівництва гуртками залучаються провідні спеціалісти.

Партбюро та рада факультету не приділяють діяльності НСТ достатньої уваги.

Розглянувши третє питання порядку денного, партком констатував, що партійна організація біофаку набула певного досвіду в організації партійної освіти професорсько-викладацького складу.

Заслуговує на увагу робота методологічного семінару у Ленінському ювілейному році. Складено тематику семінарів та затверджено постійних керівників.

Однак, є недоліки в партійному навчанні, особливо, в ботанічному саду. Головний з них той, що не всі співробітники факультету відвідують семінари, не зовсім вдало складена тематика методологічних семінарів.

Партійний комітет заслухав також інформацію В. О. Бозіної про хід передплати на газети та журнали.

З обговорених питань прийнято відповідні рішення.

ШЛЯХ ДО УСПІХУ

Про ставлення студентів першого курсу філологічного факультету (російське відділення) до вивчення історії КПРС мені й хочеться коротко розповісти на сторінках нашої газети.

Відомо, що основним критерієм сумлінного ставлення студента до навчання є самостійна робота над програмовим матеріалом. Як же з цим завданням справляються першокурсники?

В основному, добре. Наприклад, на першому ж семінарському занятті по роботі К. Маркса і Ф. Енгельса «Маніфест Комуністичної партії» взяла активну участь в обговоренні поставлених питань майже половина студентів. Число бажаних виступити з проблем, що обговорювались, зросло від семінару до семінару. І вже на семінарському занятті по темі «II з'їзд РСДРП» у другій групі виступив майже кожен студент. І хоча виступи половини з них були короткими, але вони свідчили про те, що присутні уважно сліdkують за думкою товариша, який виступає, вміють, в основному, правильно помітити прогалини у від-

повіді і заповнити їх.

Прошло всього чотири семінарських заняття, але вже кожен студент одержав оцінку своєї праці. Найбільш глибокі знання з історії КПРС показали студенти М. Харитонов, В. Шкодовська, В. Негеля, О. Гаврилюк, Г. Іванова, М. Крапивко, Е. Михайлюк, О. Заболотний, Л. Гуляк, Л. Дрепіна, Н. Канцурова, В. Демишина. Вони вже мають по 2—4 відмінних і добрих оцінок.

Добре зарекомендували себе студенти С. Кравченко, О. Толстих, Е. Черноіваненко, І. Кашуба, В. Мартинюк, С. Попель, Л. Царенко, Н. Онькова, І. Лисенко, Н. Сохань, Л. Дурманова, Л. Маркіна, А. Курбатова та багато інших. Вони завжди прагнуть взяти активну участь в роботі семінару.

Разом з тим, слід вказати, що є випадки, коли окремі студенти приходять на заняття слабо підготовленими. Це — С. Найдено, Г. Гузунок, Т. Сидельникова, М. Падалка, Г. Рязанова.

В. СЕНЮШКІН,
кандидат історичних наук

Сьогодні — день ракетних військ і артилерії.

З СВЯТОМ!

Під час Великої Вітчизняної війни я був начальником розвідки артилерії з'єднання. У складі 3-го, 4-го Українського фронтів, а також у складі Південно-Західного, Закавказького фронтів брав участь у боях проти фашистських загарбників за звільнення Ростова, Миколаєва, Одеси...

Фашистів нищівно громила наша артилерія. «Катюші» стали

грізною пересторогою для фашистів.

Зараз в країні створені ракетні війська стратегічного призначення. І в день ракетних військ і артилерії ми пригадуємо воєнні часи, товаришів, які загинули на полі бою смертю хоробрих, захищаючи рідну землю.

З святом вас, артилеристи!
А. ЦИШКОВ,
полковник запасу.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ЗНА НАУКОВІ КАДРИ

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ
XXXVI

№ 32 (1015)

19 Листопада
1970 р.

Ціна 2 коп.

17 Листопада — відзначено міжнародний день студентів

СЬОГОДНІ СТУДЕНТ — ЗАВТРА СПЕЦІАЛІСТ

Студентські роки — пора професійного, громадянського, морального становлення людини, час пошуків, бурхливого обміну думками про науку, про майбутнє, про своє місце в житті. В ці роки людина схильна сприймати все нове, словнена енергії і самовідданості. І завдання виховання її полягає в тому, щоб ці природні властивості молодості сприяли головному — формуванню особистості соціально активної, творчої, яка б усвідомлювала свій обов'язок, своє місце в боротьбі за втілення в життя комуністичних ідеалів.

Наша держава, наша партія роблять все для розвитку вищої освіти. В цьому році в аудиторіях нашої вищої школи приступило до занять п'ять мільйонів студентів. Півмільйона з них — першокурсники денних відділень.

Шлях до високої якості знань —

не тільки зміцнення дисципліни і вимогливості, але перш за все розвиток допитливості людини, виховання творчого інтересу до знань.

Щоб майбутній спеціаліст був готовий сприйняти те нове, що ставить перед ним завтрашній день виробництва, він повинен глибоко розуміти загальні закономірності розвитку науки і техніки, оволодівати методами дослідження, культурного мислення. Тому такими плідними виявляються тенденції поглибленого викладання фундаментальних наук, розвиток самостійних, індивідуальних форм засвоєння знань. Тут особливо важливо просування в життя вищої школи різних видів програмованого навчання, впровадження засобів сучасної навчальної техніки.

Радянський вуз відзначається тим, що в ньому органічно поєд-

нується навчання і комуністичне виховання молоді.

Глибока переконаність складається у людини при поєднанні теорії і практики. Студентські сили повинні все більше знаходити своє втілення в практиці. Це і будівельні загони, і всесоюзні студентські агітпоходи, маршрути, що пролягають через всю країну. Це і договори співдружності студентів з колективами підприємств.

Студентські роки — старт всієї майбутньої діяльності людини. А від старту багато залежить.

Жадоба до знань, здатність вперто вчитись і перучуватись, беззавісність в творчому пошуку і в служінні суспільству — необхідні якості студента 70-х років, якості, що визначають його місце в тій великій роботі, яку вершить сьогодні наша країна на шляху до комунізму.

ЧЕТВЕРТА ВСЕСОЮЗНА

Днями закінчила свою роботу IV Всесоюзна конференція з фізичних явищ в Р-п переходах в напівпровідниках.

Конференція була представницькою. На неї прибу-

Ю. Р. Носов (Москва), П. Т. Орешкін (Рязань), Б. В. Царенков (Ленінград) — лауреат Ленінської премії; головний інженер підприємства В. В. Дьяков, доцент Н. М. Ройзін та ін., вчені вузів нашого міста.

Тридцять представників нашого університету допові-

О. О. Васильковський, інженер О. Г. Кушнір.

З цікавою доповіддю про нові напрямки радіоелектроніки доповів на конференції професор В. І. Стафеев, а про дослідження нових напівпровідникових світлодіодів — лауреат Ленінської премії доцент Б. В. Царенков.

Фото М. АТАМАНОВА.

На секційному засіданні виступає доцент Н. М. Ройзін (Москва).

ли делегати з 22 міст країни (Москви, Ленінграда, Києва, Харкова, Риги, Єревана, Тбілісі, Кишинєва, Запоріжжя та ін.). Всього було представлено 70 організацій: це — представники Академії наук СРСР, Академії наук УРСР, ряду вузів країни, галузевих інститутів, заводів. Понад 200 чоловік брало участь в роботі конференції. Серед них — відомі вчені країни: професори В. І. Стафеев (Москва),

дали на конференції про виконані дослідження. Серед інших — доповіді професора В. О. Преснова, доцентів В. К. Баженова, В. В. Сердюка, І. М. Вікуліна, В. І. Сатанова.

З Одеського політехнічного інституту з доповідями виступили професор М. Т. Міщенко, доценти Ш. Д. Курмашов, В. І. Бугрієнко та ін., а з Одеського технологічного інституту — доцент

ренков. Вчений нашого університету професор В. О. Преснов прочитав узагальнюючу доповідь про дослідження напівпровідників в Одеському університеті. Професор Ю. Р. Носов з Москви виступив з цікавим дослідженням про високочастотні напівпровідникові прилади. Всі доповіді мають важливе практичне значення і викликали інтерес в учасників конференції.

НА ПЕРЕДЗ'ІЗДІВСЬКІЙ ВАХТІ

Колектив нашого університету активно включився в підготовку до гідної зустрічі XXIV з'їзду КПРС. Кожен факультет, кожна кафедра, наукові та допоміжні установи на своїх засіданнях, зборах взяли до цієї дати нові соціалістичні зобов'язання.

Помітну роль у виконанні завдань учбово-виховної, наукової роботи мають відіграти народні контролери. І вони вже стали на передз'їздівську вахту.

У жовтні цього року комісія народних контролерів, очолювана В. О. Цветковим, перевірила готовність учбових корпусів, гуртожитків, їдалень та буфетів до початку нового навчального року. В акті комісії відзначено, що стан обстежених об'єктів загалом задовільний. Проте комісія виявила і чимало недоробок, і істотних,

дрібних. Такі недоробки були виявлені в гуртожитку № 3 та в учбовому корпусі біологічного факультету. Народні контролери рекомендували відповідним службам АГЧ швидше ліквідувати відзначені в акті недоробки.

У вересні-жовтні народні контролери перевірили виконання співробітниками науково-дослідного сектору плану госпдоговірних робіт. Перевіркою встановлено, що госпдоговірна наукова тематика загалом успішно виконується, а її результати — найновіші досягнення науки — активно впроваджуються в промисловість і сільське господарство. Особливо великий економічний ефект для промисловості, як відзначила комісія, дала робота, виконана К. К. Демидовим, В. О. Прісновим. Та водночас комісія рекомендувала

науково-дослідному сектору розв'язати деякі організаційні питання, що заважають нормальному ходу виконання запланованої тематики.

Ми розповіли тільки про дві перевірки головної групи народного контролю. А скільки справ було розв'язано факультетськими групами народного контролю! І результати їх свідчать, що народні дозорці гідно стоять на передз'їздівській вахті.

А. МОСКАЛЕНКО,
член бюро головної групи народного контролю.

ВАЖЛИВІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Не так давно на всіх підприємствах і в організаціях проходило обговорення листа ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ «Про поліпшення використання резервів виробництва та посилення режиму економії в народному господарстві».

Колектив університету також розробив заходи по виконанню цієї постанови. Значну роботу по дотриманню режиму економії проводять партійні, профспілкові і комсомольські організації факультетів, всіх служб адміністративно-господарчої частини та ін.

Звичайно, й в університеті є чималі резерви виробництва. Зовсім недавно будівельна група на багатьох об'єктах виконувала тільки побілення, «припудрування», застосовуючи недостатньо якісні матеріали.

Загальна організація праці в будівельній групі вимагала термінового перегляду. Форми № 2 складались поспішно, не перевірялась якість робіт.

Разом з партійною організацією АГЧ ми обговорили питання діяльності будівельної групи. Стан дещо поліпшився. Так, наприклад, добре відремонтовані їдальні № 98 і № 40, більшість буфетів. На цих об'єктах застосовувались облицювальні плити, ліноліум. Замість побілення і «припудрування» перейшли на олійну фарбу.

Довелось, звичайно, вживати й адміністративних заходів: ряд робітників, які в гонінні за довгим карбованцем нехтували якістю ремонту, були звільнені з роботи.

Чи візьмемо, наприклад, електрогосподарство. Чимало електроенергії витрачається марно, постійно горять мотори на підкачувальних установках, обладнання по ефекту освітлення незадовільне, а нагляд за ним і ремонт його вимагають значних асигнувань. На окремих об'єктах не встановлено рубильників, з допомогою яких можна виключити електроосвітлення. Так, в гуртожитку № 1 електрооб-

ладнання працює цілодобово.

А як використовується вода? Недостатньо займається цим відділ головного механіка. Прилади течуть, сантехніки своєчасно не ремонтують їх.

Основна причина безгосподарності — безвідповідальність осіб, які повинні відповідати за ту чи іншу ділянку роботи.

Деякі роки тому за настійною вимогою вчених для наукових досліджень університету було замовлено великий гідравлічний прес. Простоявши без застосування вісім років і не принісши університету ніякої користі, він був списаний на металолом як застарілий і такий, що став непридатним для користування від корозії.

Чи ще такий випадок. Для гуртожитку № 1 в нашій майстерні було виготовлено бойлер. Служба головного механіка його одержала й встановила. Комісія, що приймала бойлер в експлуатацію, визначила, що це не той вид бойлера і що його треба поремонтувати.

У підвалі гуртожитку № 4 є пристрій для підкачування води. Він постійно виходить з ладу. Багато разів там міняли обладнання і прилади. Чи треба було це робити? Звичайно, ні. Цей пристрій можна було встановити в розташованому поруч гуртожитку № 5, де б він працював без аварій. На 1-му поверсі жилої кімнати гуртожитку № 5 (в якій можна розмістити 4 чоловіки), встановлено бак для води. Його ж можна встановити в підвалі, а кімнату використати для прямого призначення. Але цього чомусь ще не зроблено.

На жаль, таких прикладів безгосподарності можна навести багато.

Партійна, профспілкова, комсомольська організації АГЧ питанням посилення режиму економії приділяють дуже важливу увагу і прагнуть щодо цього поліпшити роботу.

Хотілось би, щоб наші починання підтримувались викладачами і студентами університету. Адже інколи у нас ставляться до адміністративно-господарських питань як до другорядних. Давайте пам'ятати, що це важливі питання нашої діяльності.

М. КОРОЛЬ,
проректор по адміністративно-господарчій роботі.

УВАГУ—ПІДГОТОВЦІ НАУКОВИХ КАДРІВ

Складовою частиною діяльності університету є підготовка науково-педагогічних кадрів через аспірантуру.

Нині в аспірантурі навчається 249 чоловік, з них на стаціонарному відділенні — 160, на заочному — 89. В річній аспірантурі навчається 8 чоловік. Близько 600 чоловік самостійно працюють над розробкою наукових проблем.

Підготовка науково-педагогічних кадрів ведеться з 52 спеціальностей. Наукове керівництво аспірантами здійснюють провідні вчені вузу. Це члени-кореспонденти АН УРСР професори В. П. Тульчинська, М. О. Савчук, В. П. Цесевич, професори О. В. Богатський, П. З. Фішер, В. П. Колмаков, Д. Г. Елькін, М. І. Гаврилов, Р. О. Файтельберг, А. І. Уйомов, К. Д. Петряев, Г. В. Ткаченко, доцент І. Г. Леонов та інші. Як правило, ці вчені систематично контролюють виконання аспірантами індивідуальних планів, своєчасно надають їм необхідну допомогу.

За минулий учбовий рік аспірантуру закінчило 59 осіб, з них 11 захистили кандидатські дисертації, а 17 — представили до захисту.

Відділ аспірантури університету систематично слідкує за тим, аби кожен виконував індивідуальний план, вчасно звітував про виконану роботу на кафедрі. Для цього проводимо збори аспірантів, а також бесіди з окремими з них. Кожен факт зриву плану тим чи іншим аспірантом ставимо до відома кафедри, наукового керівника. До речі, наукові керівники у відділі аспірантури — часті гості. З ними обговорюємо успішність аспірантів, накреслюємо шляхи її поліпшення. В 1970 р. видано матеріали наукової конференції молодих вчених в природничих, суспільних та гуманітарних наук.

Особливу увагу звертаємо на підготовку науково-педагогічних кадрів з суспільних наук, оскільки в цьому у нас є чималі недоліки. Основний з них той, що аспіранти не своєчасно захищають дисертаційні роботи.

Кафедри, факультети недостатню увагу приділяють підбору контингенту для навчання. Тому з

ряду спеціальностей план прийому аспірантів з року в рік не виконується. Це стосується, у першу чергу, кафедр геометрії, обчислювальної математики, неорганічної хімії, аналітичної хімії, фізичної хімії та ін.

В результаті послаблення вимогливості до аспірантів з боку наукових керівників в минулому учбовому році 26 чоловік не завершили роботи над кандидатськими дисертаціями, з них 18 чоловік — стаціонарного відділення і 8 — заочного. З року в рік не захищають дисертації ті аспіранти, науковими керівниками яких є доценти С. М. Кіро, Н. С. Синюков, В. С. Алексєєв-Попов, А. В. Костін.

Осінній план набору до аспірантури на 1970 рік становив 59 чоловік. Зараховано до аспірантури 70 чоловік. Тепер головне завдання — з перших днів занять активізувати роботу аспірантів по здачі іспитів кандидатського мінімуму та по підготовці дисертацій. Необхідно також посилити вимогливість до аспірантів з боку наукових керівників.

Треба вирішити питання закріплення за аспірантами наукових керівників. У нас є професори, доценти, які керують роботами 5 чи більше аспірантів. А є такі, що зовсім не займаються цією справою. Таке становище треба виправити, оскільки перевантаженість вчених роботою по науковому керівництву негативно впливає на своєчасну підготовку аспірантами дисертацій.

На окремих кафедрах, в лабораторіях відсутня необхідна апаратура для виконання експериментальних і теоретичних досліджень.

Все ж, основним в нашій роботі повинен бути ретельний конкурсний відбір талановитої молоді, що має нахил до науково-педагогічної роботи, а потім — контроль за виконанням аспірантами їх індивідуальних планів науковими керівниками, кафедрами, відділом аспірантури. У цьому — запорука успіху підготовки науково-педагогічних кадрів.

О. ЛАРІОНОВА,
завідуюча відділом аспірантури університету.

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

Винних покарано

В номері 25 газети «За наукові кадри» була опублікована кореспонденція «З позицій господаря», у якій були піддані критиці студенти фізичного факультету за несумлінне ставлення до сільгоспробіт в господарствах Біляївського району.

Як повідомили редакції секретар партійного бюро факультету доцент М. Чесноков, декан факультету доцент В. Сердюк, стаття обговорювалась на засіданнях вченої ради, партбюро і на зборах студентів усіх курсів.

Критику на адресу фізиків визнано правильною.

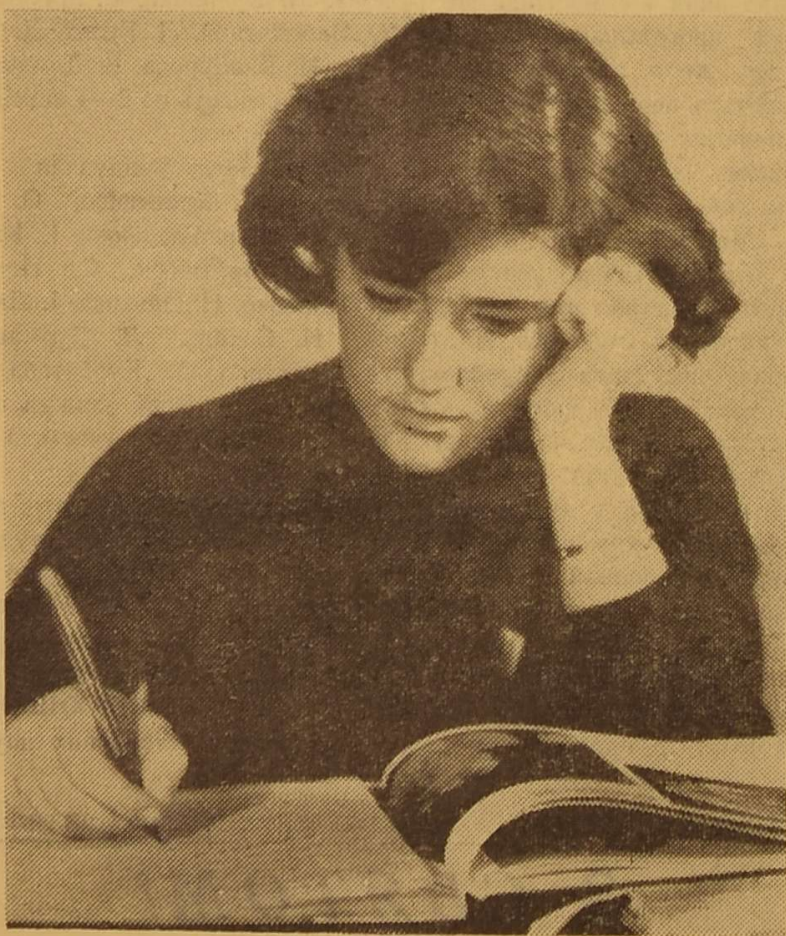
За систематичне порушення трудової дисципліни, аморальну поведінку та зрив організаційних заходів керівництва факультету

під час сільгоспробіт оголошено сувору догану по університету студентам третього курсу В. Г. Кирєєву, В. В. Цимбалу. Студент третього курсу В. П. Керницький заслуговує виключення з університету. Однак, враховуючи його щирі визнання своєї провини, завіряння, що він буде зразковим студентом, йому також оголошено сувору догану.

Студентам В. І. Ваверко, Н. С. Пушек, Е. М. Пономаренко, Т. М. Стафєєвій, М. І. Мялковському оголошено догану.

Вказаним студентам винесено також комсомольські стягнення.

Прийнято рішення по поліпшенню виховної роботи на факультеті.

XXIV з'їзд партії гідно готується зустріти і студентка четвертого курсу механіко-математичного факультету Марія Заляпіна. Три роки успішно складала вона кожную сесію. Зимову сесію цього року вона сподівається теж скласти на «відмінно».

Але не лише добре навчається Марія. Вона — член комсо-

мольського бюро факультету. А це доручення відповідальне і вимагає чимало часу.

Студентка-відмінниця М. Заляпіна, на факультеті в цьому переконані, відмінно складе Ленінський залік, гарними показниками зустріне XXIV з'їзд партії.

Фото В. ШИШІНА.

Мій учитель

Наукова громадськість нашої країни відзначає 50-річчя з дня смерті видатного вченого — професора Юр'ївського (Тартуського) університету Дмитра Миколайовича Кудрявського (1867—1920 рр.).

Розквіт науково-педагогічної діяльності Д. М. Кудрявського припадає на 1898—1918 роки, коли він був професором Юр'ївського

університету. Перші великі роботи вченого відбивають інтерес їх автора до питань давньоіндійської культури і до санскритської мови. Значно розширився в подальшому діапазон наукових інтересів Д. М. Кудрявського. Його цікавлять питання загального мовознавства. Книга «Вступ до мовознавства» вийшла в двох виданнях.

В своїх дослідженнях професор

Кудрявський приділяв велику увагу питанням походження мови. У трактуванні цього питання виявився вплив на Д. М. Кудрявського роботи Ф. Енгельса «Роль праці в процесі перетворення мавпи в людину». Це зрозуміло, якщо взяти до уваги глибокий і постійний інтерес вченого до марксистської теорії. Ще в 1892—1893 рр. Д. М. Кудрявський брав участь в марксистському гуртку студентів-технологів, який очолював відомий марксист С. І. Радченко.

В період революції 1905—1906 років він був в перших лавах професорів, що примкнули до революційного студентства.

Саме в цей період я був студентом Юр'ївського університету, слухав лекції професора Д. М. Кудрявського. Пам'ятаю, з яким нетерпінням чекали ми улюбленого професора, сидячи в аудиторіях. Як тільки Дмитро Миколайович входив до аудиторії, зразу встановлювалась якась тепла, сердечна атмосфера. А коли професор

піднімався на кафедру, він оглядав нас ласкаво, і відчувалося, що прийшов поділитись з нами своїми знаннями наш близький друг, людина, для якої творче спілкування з аудиторією складає життєву потребу.

Ми, учні професора Д. М. Кудрявського, до цього часу зберігаємо в своїх серцях глибоку вдячність за те, що він навчив нас працювати.

Н. БУКАТЕВИЧ,
професор.

ДОСЯГНЕННЯ РАДЯНСЬКИХ ФІЗІОЛОГІВ

У жовтні ц. р. в Ленінграді проходив XI Всесоюзний з'їзд фізіологів. В ньому взяло участь понад 2000 делегатів. На секційних засіданнях було заслухано близько 250 доповідей. Найбільше їх число було присвячене фізіології центральної нервової системи. Велику увагу привернули доповіді академіка В. М. Чернігівського про перспективи розвитку фізіології в нашій країні. З великою увагою прослухали учасники з'їзду доповідь академіка В. В. Паріна «Ленінська теорія відображення і сучасна фізіологія».

З інтересом були заслухані доповіді, присвячені фізіології лобових долей кори великих півкуль, електричній активності головного мозку при утворенні умовних рефлексів.

Велика дискусія розгорнулася на симпозіумі «Кортикальна регуляція функцій внутрішніх органів». Професор І. Т. Курцін, повідомляючи про механізм впливу кори головного мозку на діяльність різних систем організму, зупинився і на питаннях, що підлягають вивченню. Ті фізіологи, що виступили по доповіді, відзначили необхідність врахування не тільки впливів, що йдуть від кори головного мозку, але й таких, що надходять з боку підкоркових нервових утворень. К. М. Куланда, використавши електрофізіологічний аналіз, показав, якими шляхами розповсюджуються імпульси, що

йдуть від внутрішніх органів в центральну нервову систему.

Ряд доповідей стосувалось фізіології травлення. Професор Г. К. Шлігін повідомив про те, як змінюється діяльність органів системи травлення при зміні обміну речовини. Професор А. Г. Хрипкова навела нові дані про те, що при зміні вмісту в організмі ряду гормонів, змінюється діяльність кишечника. Творець вчення про пристінкове травлення професор А. М. Уголев показав, що секреторна і всмоктувальна діяльність кишечника являє собою єдиний процес. Професор П. К. Климов в доповіді про моторну функцію апарату травлення продемонстрував рентгенокілограми, які переконливо показали активну рухову діяльність шлунку в ході травлення. Два засідання були присвячені фізіології сільськогосподарських тварин.

З великим інтересом прослухали учасники з'їзду доповіді, присвячені питанням голоду і насити. З допомогою імплантованих електродів в різних ділянках гіпоталамуса і кори мозку вдалось виявити і уточнити, які нервові структури беруть участь в формуванні відчуття голоду і насити.

З доповідями на Всесоюзному з'їзді виступили і вчені нашого університету: професор Р. О. Файтельберг, доцент П. М. Венгржановський і В. М. Малаховська.

В основному було висвітлено

участь підкоркових нервових утворень в регуляції процесів всмоктання в кишечнику. Доведено, що одні підкоркові нервові структури стимулюють впливають на цей процес, а інші — гальмують його.

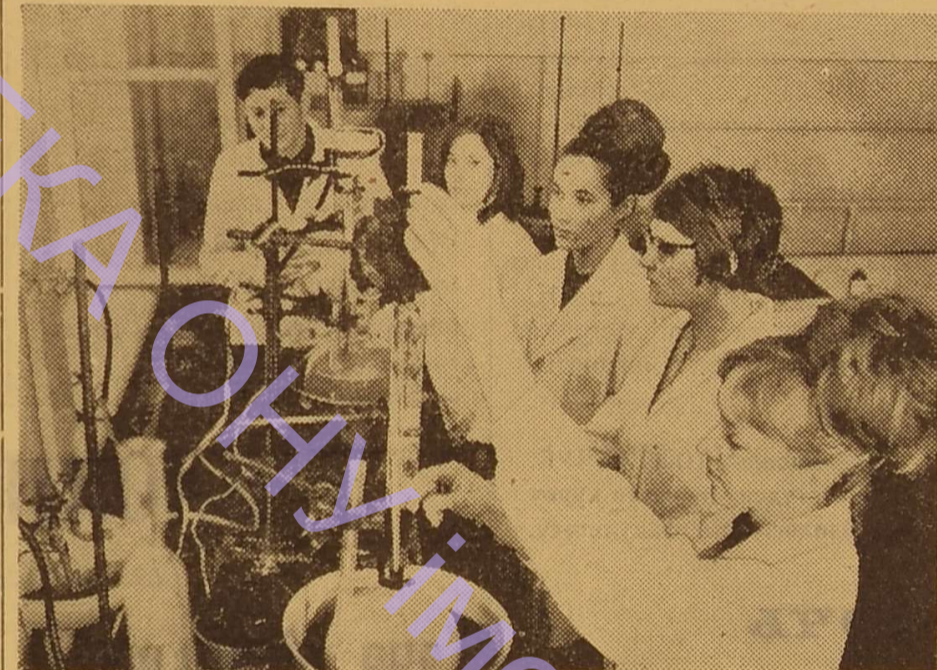
В роботі з'їзду брало участь 25 делегатів Одеського відділення Всесоюзного товариства фізіологів. Це представники університету, медичного, сільськогосподарського, педагогічного інститутів, фізіологи інституту ім. В. П. Філатова, інституту курортології та ін.

На з'їзді було заслухано звіт правління всесоюзного фізіологічного товариства. До складу нового

правління всесоюзного товариства фізіологів обрано голову Одеського відділення товариства.

З'їзд продемонстрував величезний розвиток фізіологічної науки в нашій країні за роки Радянської влади. Приємно, що в цьому розвитку активну участь взяли вчені-фізіологи нашого університету. В роботі з'їзду брали участь вчені Болгарії, Польщі, НДР, Чехословаччини та інших країн. Наступний з'їзд намічено провести в 1974 році.

Р. ФАЙТЕЛЬБЕРГ,
професор, завідувач
кафедрою людини і тварин.

Практичні заняття в лабораторії органічної хімії.

ПРАЦІ НАШИХ ВЧЕНИХ

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

Іванов В. Ф. і Михо В. В. О кинетике электролюминесценции окисных пленок алюминия. «Украинский физический журнал», т. 15, № 4, 1970, с. 539—542.

Богатский А. В. і Грень А. И. Присоединение монохлорметилметилового эфира к аллил- α -алкоксиэтилмалоновому эфирам и 2-метил-5-аллил-5- α -пропоксиэтил-1,3-диоксану. «Украинский химический журнал», 1970, т. 36, вып. 2, с. 186—190.

Богатский А. В., Дроздовская А. И. і Резник С. А. Синтез и свойства U -[S-(6-меркаптопурил)]- α -бензиллов. «Журнал Всесоюзного химического общества им. Менделеева», 1970, т. 15, № 2, с. 233—234.

Белоусова Е. М. і Сейфулина И. И. О взаимодействии тетраоксида германия с никотиновой кислотой. «Журнал неорганической химии», 1970, т. 15, вып. 2, с. 579.

Белоусова Е. М., Сейфулина И. И. і Стасенко И. В. Комплексные соединения тетраоксида германия Со- и м-аминобензойными кислотами. «Журнал общей химии», 1970, т. 40 (102), 1970, с. 815—817.

Белоусова Е. М., Сейфулина И. И. і Бобровская М. М. О сольволизе тетраоксида германия в неводных средах. «Журнал неорганической химии», 1970, т. 15, вып. 4, с. 996—999.

Дмитриевский Г. Е., Фролова С. А. і Назарова И. Н. Электропроводность в системах $MeF-AIF_3-H_2O$. «Журнал неорганической химии», 1970, т. 15, вып. 4, с. 1102—1104.

Про конкурси АН СРСР,

що проводяться в 1971 році на здобуття золотих медалей і премій імені видатних вчених

Академія наук СРСР оголошує конкурси на здобуття таких золотих медалей і премій імені видатних вчених, кожна з яких присуджується один раз в три роки, в знаменну дату, зв'язану з життям і діяльністю вченого, іменем якого названа медаль чи премія.

Золоті медалі присуджуються: імені **І. В. Курчатова** — за роботи в галузі ядерної фізики (строк подання до 12 жовтня 1970 р.); імені **Д. І. Менделєєва** — в галузі хімічної науки і технології (строк подання до 8 листопада 1970 р.); імені **О. С. Попова** присуджується радянським та іноземним вченим за видатні наукові роботи в галузі радіо (строк подання до 7 лютого 1971 р.); імені **А. М. Ляпунова** — за видатні роботи в галузі математики і механіки (строк подання до 6 березня 1971 р.); імені **Д. М. Прянишникова** — в галузі живлення рослин і застосування добрив (строк подання до 7 серпня 1971 року);

Премії присуджуються: імені **Л. Д. Ландау** за кращі наукові роботи в галузі теоретичної фізики, включаючи фізику ядра і еле-

ментарних частинок (строк подання до 22 жовтня 1970 р.); імені **В. Г. Хлопіна** — за кращі роботи в радіохімії (строк подання до 26 жовтня 1970 р.); імені **М. О. Добролюбова** — за кращі роботи в галузі літературної критики (строк подання до 5 листопада 1970 р.); імені **Ф. П. Саваренського** — за кращі наукові роботи в галузі гідрології (строк подання до 23 листопада 1970 р.); імені **Д. С. Роджественського** — за кращі наукові роботи в галузі теоретичної та прикладної оптики (строк подання до 26 грудня 1970 р.); імені **А. А. Андропова** — за кращі роботи в галузі теорії автоматичного управління і за створення нових принципів автоматки (строк подання до 11 січня 1971 р.); імені **Б. Д. Грекова** — за кращі дослідження в галузі вітчизняної історії (строк подання до 21 січня 1971 р.); імені **О. С. Попова** — за наукові роботи в галузі радіотехніки та електроніки (строк подання до 7 лютого 1971 р.); імені **А. А. Маркова** — за кращі роботи з математики (строк подання до 2 березня 1971 р.); імені **О. С. Пушкіна** — за кращі роботи в галузі росій-

ської мови і літератури (строк подання до 6 березня 1971 р.); імені **В. П. Волгіна** — за кращі дослідження в галузі загальної історії і історії соціалістичних вчень (строк подання до 14 березня 1971 р.); імені **Л. А. Орбелі** — за кращі роботи в галузі еволюційної фізіології і фізіології вегетативної нервової системи (строк подання до 7 квітня 1971 р.); імені **І. М. Сеченова** — за видатні експериментальні та теоретичні дослідження в галузі загальної фізіології (строк подання до 13 травня 1971 р.); імені **А. М. Крилова** — за кращі роботи з теорії та застосування обчислювальної техніки (строк подання до 15 травня 1971 р.); імені **О. Ю. Шмідта** — за кращі роботи в галузі геофізики (строк подання до 30 липня 1971 р.); імені **І. М. Губкіна** — за кращі наукові роботи в галузі геології нафти (строк подання до 15 серпня 1971 р.); імені **С. В. Лебедева** — за кращі наукові роботи в галузі хімії і технології синтетичного каучука та інших високомолекулярних сполук (строк подання до 1 вересня 1971 р.); імені **М. І. Лобачевського**

присуджуються радянським та іноземним вченим за кращі роботи з геометрії, переважно неевклідової (строк подання до 1 вересня 1971 року); імені **Ф. О. Бредихіна** — за видатні роботи в галузі астрономії (строк подання до 8 вересня 1971 року).

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ ЗОЛОТИХ МЕДАЛЕЙ І ПРЕМІЙ

Золоті медалі присуджуються за видатні наукові роботи, відкриття та винаходи чи по сукупності робіт великого наукового та практичного значення; в конкурсах на здобуття золотих медалей можуть брати участь окремі особи персонально.

Премії присуджуються за окремі кращі наукові роботи, відкриття, винаходи, а також за серії наукових робіт з єдиної тематики; на здобуття премій можуть бути подані роботи, як правило, окремих авторів. При поданні колективних робіт вказуються лише провідні автори, але не більше трьох чоловік.

Право висунення кандидатів на здобуття золотих медалей і премій надається: академікам і членам-кореспондентам Академії наук СРСР і академії наук союзних республік; науковим установам, вищим навчальним закладам; науковим та інженерно-технічним товариствам; науково-технічним радам державних комітетів, міністерств, відомств; технічним радам промислових підприємств; конструкторським бюро; науковим радам Академії наук СРСР й інших відомств з важливих проблем науки.

При висуненні кандидата на здобуття золотої медалі чи премії треба не пізніше ніж за три місяці до дати присудження подати в Академію наук СРСР (Москва, В-71, Ленінський проспект, 14) з написом «На здобуття золотої медалі (премії) імені...»: а) мотивоване подання, що включає наукову характеристику роботи, її значення для розвитку науки і народного господарства; б) опубліковану наукову роботу (серію робіт), матеріали наукового відкриття чи винаходу — в 3-х екземплярах; в) відомості про автора (перелік основних наукових робіт, відкриттів, винаходів, місце роботи і посада, яку займає дана людина, домашня адреса).

Роботи, удостоєні Ленінської премії, Державної премії, а також іменних премій академії наук союзних республік і галузевих академії, на здобуття золотих медалей і премій імені видатних вчених не приймаються.

Золоті медалі, а також дипломи про присудження золотих медалей і премій вручаються удостоєним їх особам на загальних зборах Академії наук СРСР.

Літературна СТОРІНКА

ЛЕСІ УКРАЇНЦІ

Ти до мене прийшла із чарівної казки
В ореолі зірок і світань неземних,
У вбрані з білих чарів, і людяна ласка
Струменіла в очах... Я стояв, наче в сні...
А із синього сну відзивалась сопілка:
То сміялась дитинно, то тихла з плачем...
І гойдалась рушалка на мрійливій гілці,
І штовхала лукаво мене у плече.
Потім бачив тебе у сонячну днину
В переможнім серпанку досвітніх огнів.
Бачив: була ти гордо в пробудження дзвони...
Ти прийшла, наче з казки, а казка — в мені.

Володимир ПАНЧЕНКО,
студент першого курсу філологічного факультету.

Сімнадцять літ

Мій друже, ми ровесники
з тобою,
Було б тобі сімнадцять,
як й мені.
І як гора не сходиться
з горою.
Не стрігнись нам з тобою
навесні.
Ти впав за землю у війну
жорстоку,
І свіжо-білий яблуневий цвіт
Прикрив чоло твоє, ясне
й високе,
І в мить оцю тобі —
сімнадцять літ.
Любив ти ніжно сонця схід
багрянний
І журавлів далекий переліт.
В осінню днину, як і в день
весняний,
Тобі завжди буде сімнадцять
літ.

Як і тоді шумлять гаї
й діброви.
І в'ється стежка десь через поля.
І я твоєї не почую мови,
Тебе ніколи не зустріну я.
Як і тоді, цвіт яблуневий білий
В весняний день спада до ніг
моїх,
І скоро буде плід — великий,
спілий,
І пісня про сімнадцять літ
твоїх.
Ровесників то буде пісня
вічна,
Як і стрімкий в безмежну вись
політ,
То буде пісня юна, довговічна,
То буде пісня про сімнадцять
літ.

Василь ПОЛТАВЧУК,
студент першого курсу
філологічного факультету.

БЕЛАЯ НОЧЬ

Белая, белая ночь Ленинграда,
Шпили, мосты, купола и ограды.
Белая ночь, как неумерший день.
Странны ночные потоки людей,
Странны скучающие фонари,
Тянется день от зари до зари.
Точно невеста ночной Ленинград,
Белый туман — подвенечный наряд.
В белом тумане на вечном посту
Кони на Аничковом мосту.
В белую ночь человеку скажу:
«Ты отдохни, я коня поддержку,
Я из Фонтанки его напою,
Дай мне, пожалуйста, руку твою,
Я помогу с пьедестала сойти,
Вместе пойдем, нам с тобой по пути.
Выйдем на сказочный Невский втроем:
Я с человеком и с резвым конем.
Ах Ленинград! Спать сегодня невмочь!
Белая, белая, белая ночь...

Раїса ХЕЙФЕЦ,
студентка I курсу вечірнього відділення філфаку.

Прощальний дарунок

Я в прощальний дарунок милому,
Не співатиму пісню останню.
Не згадаю серпневі вітрила
І дорогу у поїзді, дальною.
Я в прощальний дарунок мрію,
Не жалкуючи, кину до ніг.
Хай вона спалахне надією,
Щоб забути мене не зміг.
Хай вона, наче серце Данко,
Спалахне, морок ночі розвіявши.
Я до ніг тобі кину світанки
Найдорожче — зеліяну мрію.

Надія ОКОПНА,
студентка другого курсу філологічного факультету.

Сергей Есенин

День задумчивый, кроткий,
осенний
Облака на плечах принесли.
В этот день родился Есенин,
Лучший песенник русской
земли.
Без рисовки, нежный
и преданный
Сын ее тишины и стихий.
Как щемяще о ней поведали
Серцем созданные стихи!
Разве глубь любви не поэтому
Доходила до боли в нем?

Но лишь так можно стать
поэтом
И войти потом в каждый дом.
Чтобы горе было избыто
Из березовой грусти изб,
Кровью чувств прикипев
к их быту,
Он умом принимал коммунизм.
А теперь и заводы, и нивы
Чертят новых времен письмена.
Жеребенок его красногривый
Наш стремительный поезд
догнал.

ОСЕННИЙ ЭТЮД

Раздвинув тучи, луч
поблекший
Упал устало возле ног.
Пурпурный лист, гонимый
ветром,

Взметнулся и с доверьем лег.
Но не на стынущую землю,
А на ладошку малыша.
И тут впервые лист подумал:
«А жизнь и вправду хороша!».

* * *
Над снеговой гладью алой
окно неспешно отвори...
Горят полярные кристаллы
в холодном пламени зари.
И вечен блеск надменных граней
в недвижном воздухе, пока
равнин безгрешных не изранит
пришельца твердая рука.

ГЕКЗАМЕТР

Трусся о днище багровые волны Эгейского моря,
ветер в янтарных слезах широко паруса раздувает,
Солнце богов у ребенка Гомера сверкает во взоре
Мощные пруди мужчины громозвучную песню вздымают.
Тронь ясноглазый поэт на заре переливную арфу!
Греков восславь, устремивших тяжелые весла на Трою.
Слава! Но головы женщин покрыли пурпурные шарфы
Снова идут корабли на закат по волнующей крови.

В. ПОПКОВ,

З БЛОКНОТА ФОЛЬКЛОРИСТА

(Із записів доцента П. Т. Маркушевського)

Тече річенька...

Тече річенька, невеличенька:
Скочу-перескочу,
Одай мене, моя матінко,
За кого я схочу.

Як оддавала, наказувала:
В гостях не бувати,
А як прийдеш, донечко моя,
Я вижену з хати.

Терпіла я год, терпіла я два,
Третій не стерпіла:
Перевернулась зозуленькою,
Знялась полетіла.

Летіла полем, летіла гаєм,
Сіла на калині.
Стала кувати, жалю завдавати
Всій своїй родині.

Сидить матінка край віконечка,
Рушник вишиває,
А найменший брат на порозі
став
Ружо заряджає.

Дозволь мені, моя матінко,
Цю зозулю вбити.
Бо вона кує, жалю завдає
Всій своїй родині.

Не дозволю я, не дозволю
Цю зозулю вбити,
Бо цій зозульці, як нашій дочці,
Горе в світі жити.

Ой, як зозуля та ще й сивая,
Лети в сад кувати,
А як донечка, та ще й рідная,
То іди до хати.

Записано від П. О. Столярчук,
в 1962 р.

Ой з-за гори кам'яної

Ой, з-за гори кам'яної
Голуби літають.
Не знала розкішюльки,
Вже літа минають.

Запрягайте воли сірі,
Коні вороні,
Доганяйте літа мої,
Літа молодії.

Ой, догнали літа мої
На кленові мості.
Гей, верніться ж літа милі,
Хоч до мене в гості,

Не вернемось, не вернемось,
Не маєм до кого.
Було б же нас шанувати,
Як здоров'я свого.

Ой, верніться, літа мої,
Хоч на час у гості,
Бо життя вже дуже гарне
В нашому колгоспі.

Хліб, до хліба, є скотина,
Трудодні і гроші.
Ой, як же бо в нас дні стали
Славні та хороші.

Записано від Г. А. Закриничної
в 1949 р.

В кінці греблі ростуть верби

В кінці греблі ростуть верби,
Що я посадила.
Нема того миленького,
Що я полюбила.

Нема його, та й не буде:
Поїхав в Одесу.
Сказав: — Рости, дівчинько,
До другої весни.

Росла, росла дівчинька
Та вже й перестала.
Ждала, ждала козаченька
Та й плакати стала.

Плачте очі, плачте карі,
Така ваша доля.
Полюбила козаченька
При місяці стоя.

Не я його полюбила,
Полюбила мати.
Заставила свою доню
Цілий вік страдати.

Записано від Д. І. Лозінської
в 1957 р.